

*Jag är rädd för att
tvingas gifta mig.
Vad ska jag göra?*

Välkommen till digitalt seminarie om

Hbtq och heder

Vi tar fram och förmedlar **kunskap** om unga och det civila samhällets villkor och utveckling.

FOKUS 20

Som en av regeringens **hbtqi-**
strategiska myndigheter
arbetar vi för **alla** ungas
rättigheter och möjligheter.

Program

- 08.40 Unga hbtq-personers levnadsvillkor
- 09.00 Den dubbla utsattheten
- 09.45 Paus
- 10.00 Diskussion i digitala grupprum
- 10.20 Praktiska exempel – Göteborgs Stad
- 10.50 Paus
- 11.00 Praktiska exempel – RFSL Stödmottagning
- 11.15 Diskussion i digitala grupprum
- 11.30 Panelsamtal
- 11.50 Information och tack från oss

Unga hbtq-personers levnadsvillkor

Dagens föreläsning

- MUCF:s pågående uppdrag
- Unga hbtq-personers hälsa och levnadsvillkor
- Normer

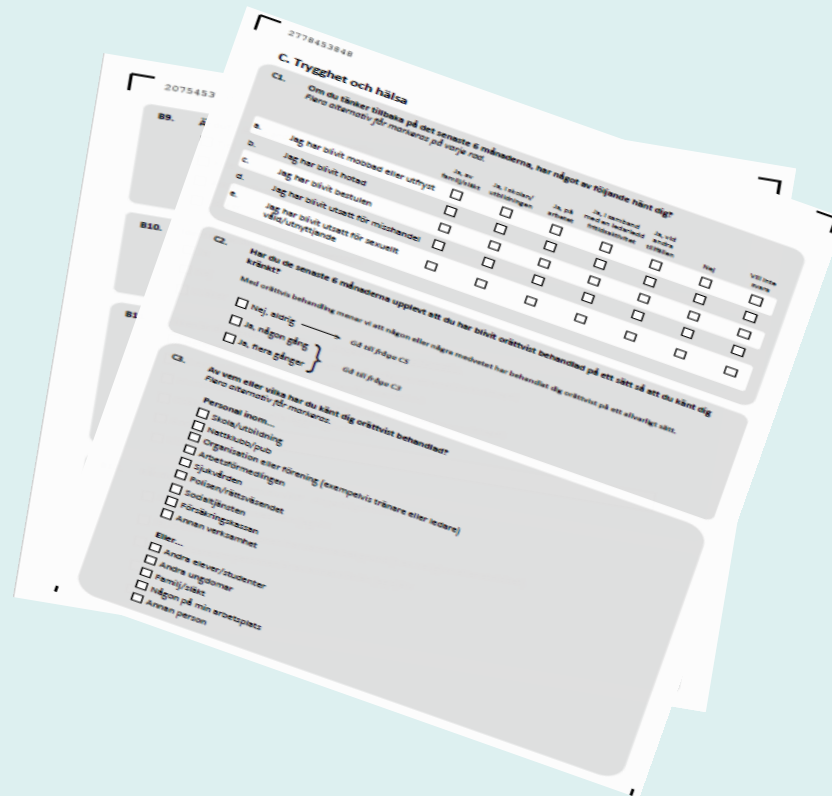
MUCF tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor, däribland med fokus på unga hbtqi-personer

- Unga hbtqi-personers **levnadsvillkor**
- Unga hbtq-personers **utsatthet för omvändelseterapi**

Nationella Ungdomsenkäten 2018

- Enkät till 6000 ungdomar 16-25 år
- Svarsfrekvens ~50%
- 509 hbtq-personer

The image shows three overlapping survey questionnaires. The top one is titled 'C. Trygghet och hälsa' (C. Safety and health) and contains the following questions:

C1. Om du lämnar bussen på det senaste 6 månaderna, har något av följande hänt dig?
 a. Jag har blivit mobbad eller utrytt
 b. Jag har blivit hotad
 c. Jag har blivit bestulen
 d. Jag har blivit utsatt för misshandel
 e. Jag har blivit utsatt för sexuella våld/utnyttjande

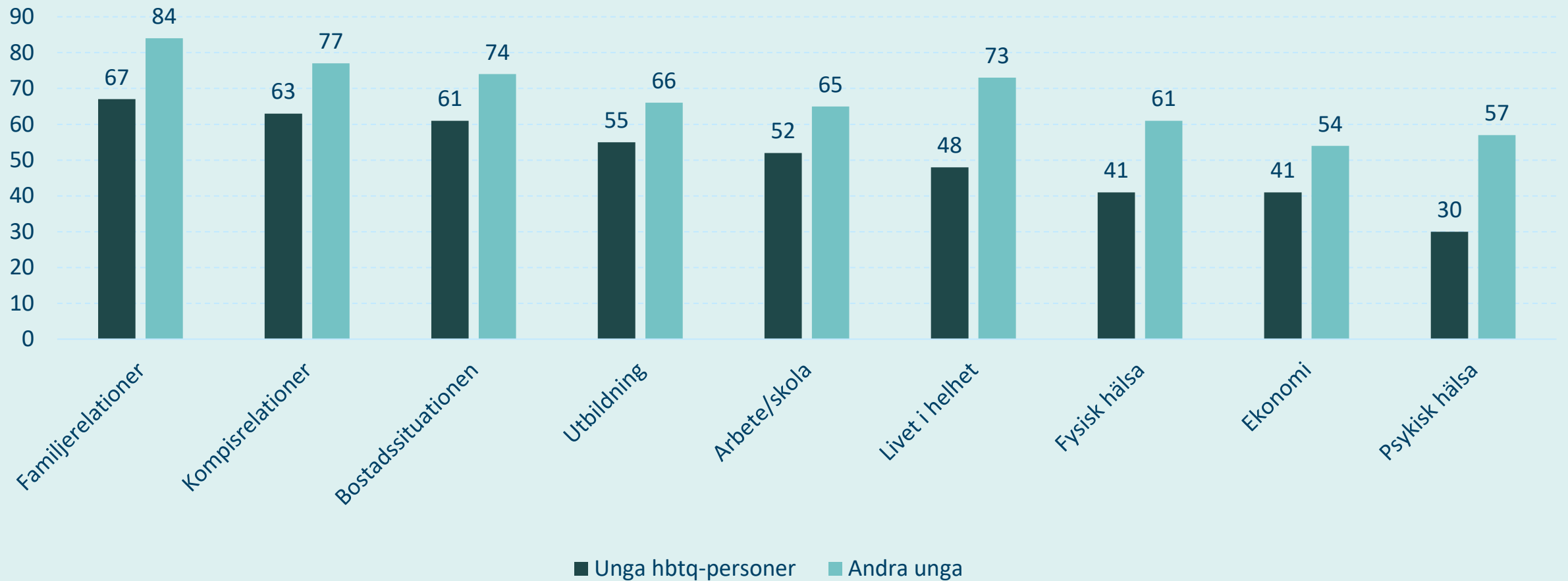
C2. Har du de senaste 6 månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du känt dig kränkt?
 Med orättvis behandling menar vi att någon eller några medvetet har behandlat dig orättvist på ett sätt så att du känt dig kränkt.
 Nej, aldrig
 Ja, någon gång
 Ja, flera gånger

C3. Av vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad?
 flera alternativ på menyn:
 Skola/utbildning
 Helt fristående
 Organisation eller förening (eventyrligt tränare eller ledare)
 Arbetsplats eller förening
 Sjukvården
 Polis
 Socialtjänsten
 Färdtjänsten
 Arbetsmarknaden
 Annan verksamhet
 Eller...
 Andra elever/studenter
 Andra ungdomar
 Familj/väkt
 Någon på min arbetsplats
 Annan person

Övergripande resultat

- Många unga hbtq-personer har goda levnadsvillkor, MEN...
 - Det finns skillnader mellan hetero-cis-unga och hbtq-unga gällande
 - Hälsa
 - Utsatthet
 - Trygghet
 - mm.

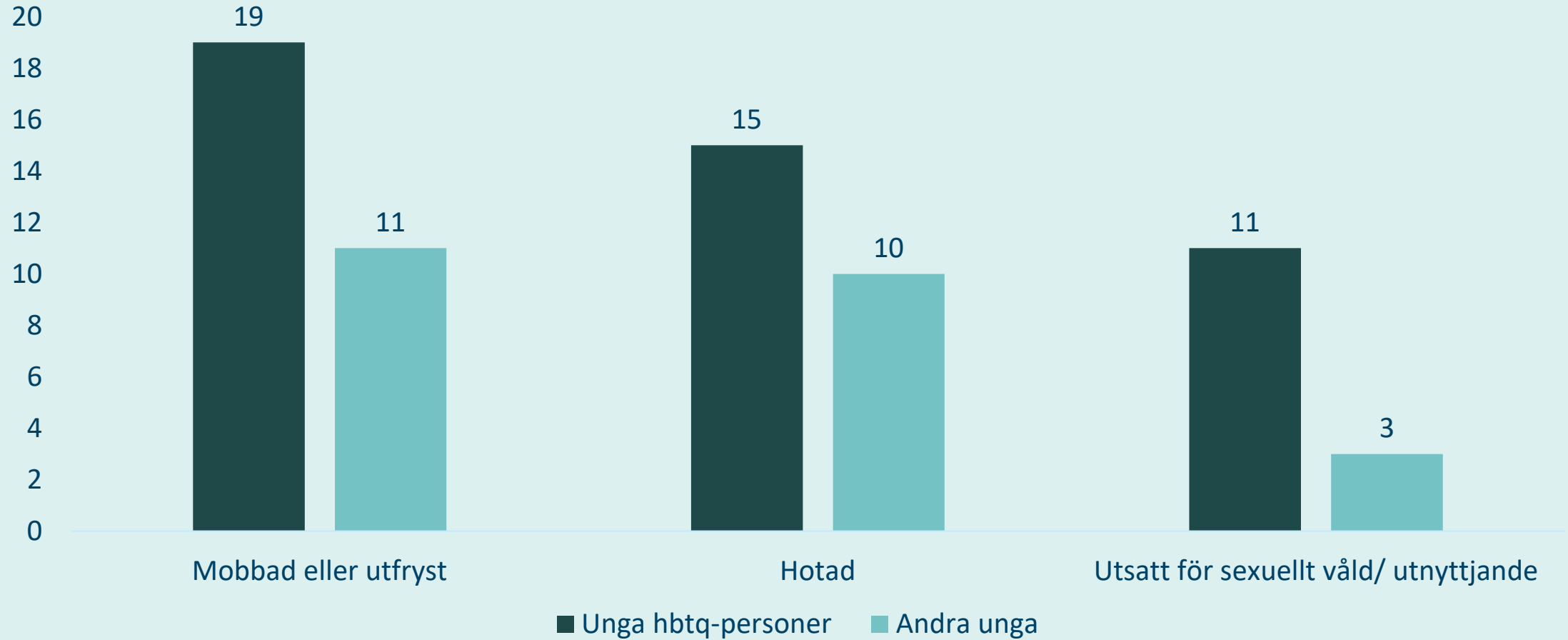
Nöjd med olika delar av livet

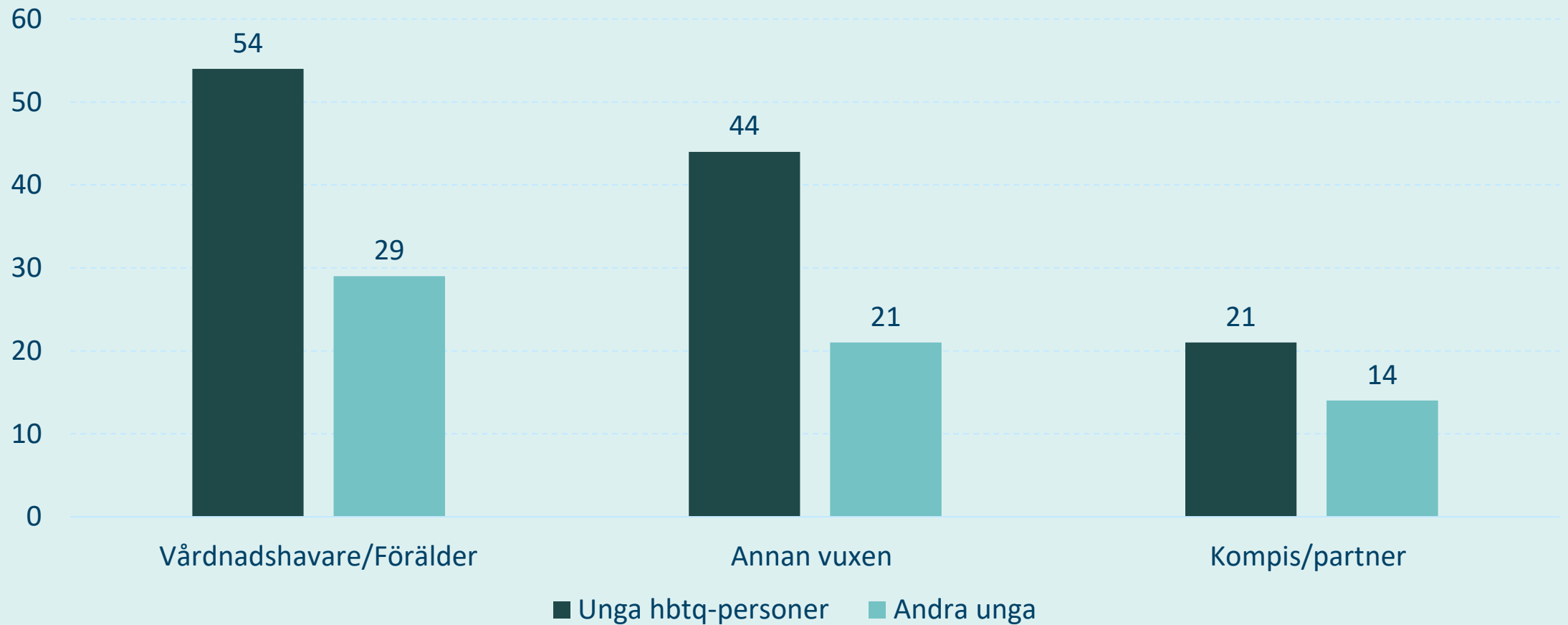
Trygghet

- En högre andel unga hbtq-personer känner sig otrygga
 - på offentliga platser
 - i skolan/på arbetet
 - på sin fritidsverksamhet
 - hemma

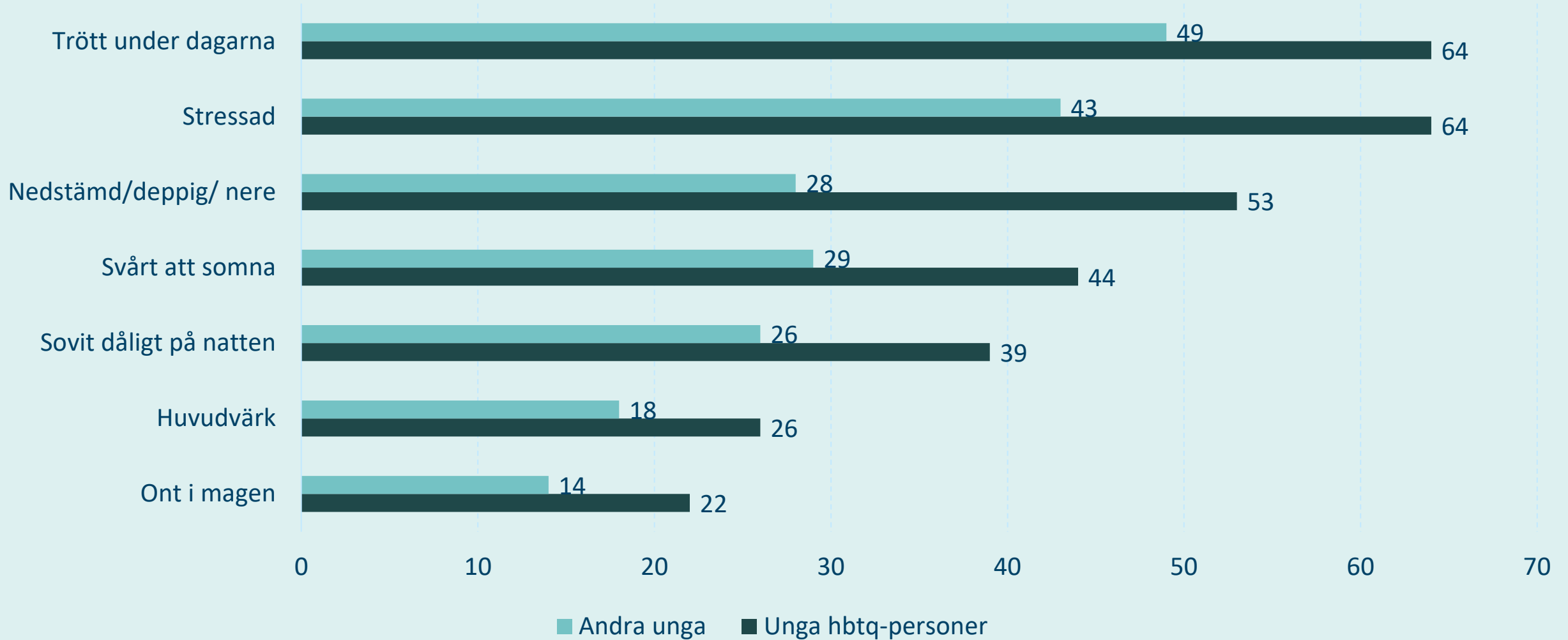
Utsatthet de senaste 6 månaderna

Socialt skyddsnät

Symptom på psykisk ohälsa

Forskning om hbtq-personers levnadsvillkor

- Stort antal studier internationellt visar på sämre psykisk hälsa bland hbtq-personer
- Utsatthet och stigma trolig förklaring
 - Svårt att göra mer precisa kopplingar

Normer och makt

Normer

Det sammanlagda resultatet av föreställningar, förväntningar, roller och idéer om hur en människa får eller ska vara. Osynliga regler som ett kollektiv kommit överens om.

Makt

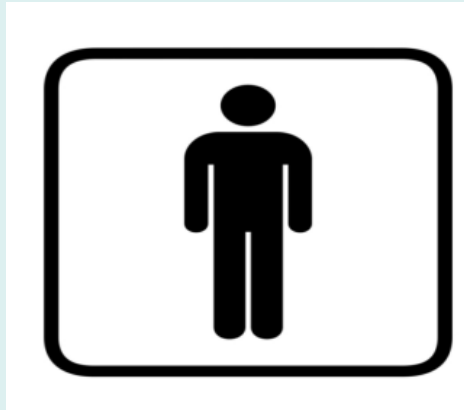
Handlingsutrymme, inflytande, resurser.

Heteronormen

Man

Maskulinitet

♥ kvinna

Kvinna

Femininitet

♥ man

Tvåsamhet
Förälskelse
Kärlek
Sex
Sammanboende
Äktenskap
Barn

Minoritetsstress

- Begrepp för att förklara utsatthet som personer som tillhör en/flera minoritet upplever och konsekvenserna
- Normerna leder till att de som inte passar in blir
 - exkluderade
 - möter fördomar och frågor
 - trakasserade, hotade och utsatta för våld
- Individerna har upprepade negativa upplevelser

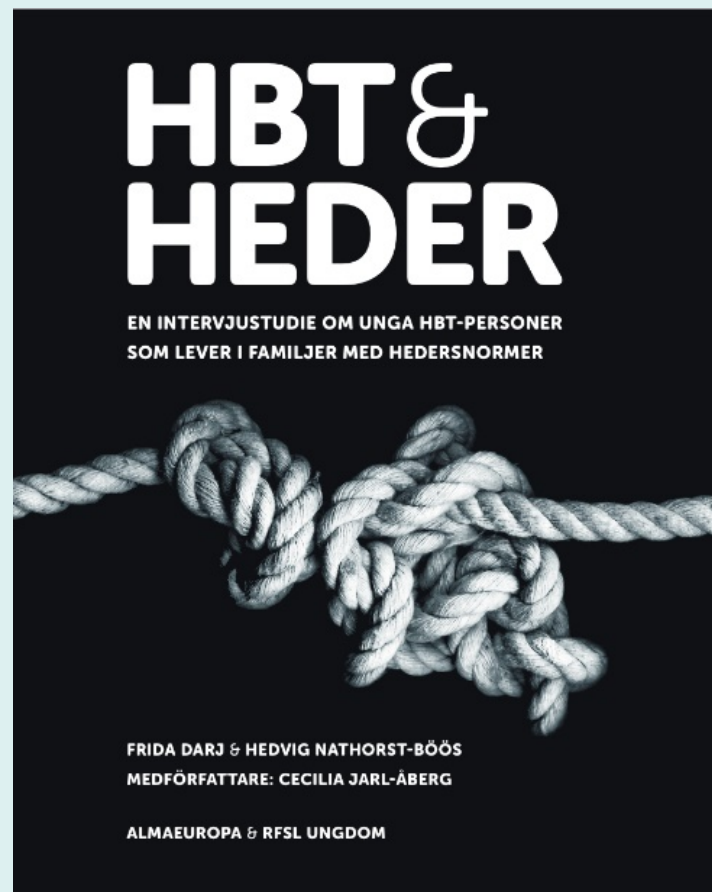
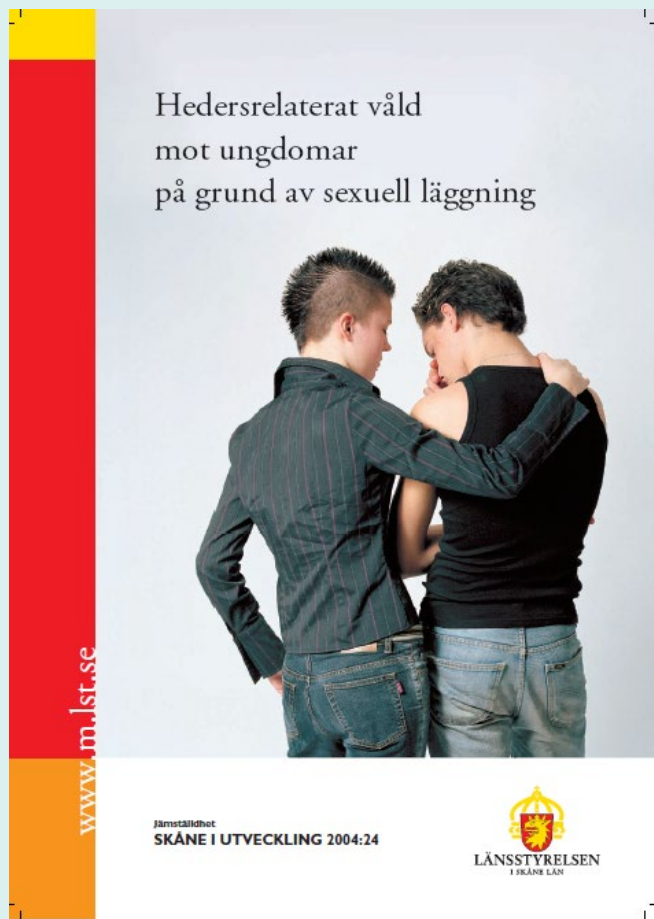
Hbtq och heder

Den dubbla utsattheten

Föreläsningens upplägg

- Hedersnormer och när normer samverkar
- Specifikt för hbtq och heder
- Våldets uttryck
- Hälsa och självbild
- Barn och ungas rättigheter
- Heteronormativa tolkningar av kön, sexualitet, våld och förtryck

Forskning

Hedersnormer

Ett system av normer som kontrollerar och begränsar människors kön och sexualitet.

Kännetecknas av:

- Individens agerande påverkar hela familjens anseende
- Individens intressen är underordnade familjens intressen
- Individens sexualitet är en angelägenhet för hela familjen
- Sexuella relationer ska ske mellan kvinna och man inom äktenskapet

När normer samverkar

- Normer kan **samverka, påverka** och i vissa fall **förstärka** varandra
- Utsattheten och konsekvenserna blir större

Specifikt för hbtq och heder

Kön och sexualitet

- Det finns bara två kön
- Homosexualitet som sexuell läggning finns inte
- Homosexualitet är en skam
- Homosexualitet är en sjukdom

Forts. Specifikt för hbtq och heder

Utsattheten

- Killar utsätts för samma förtryck som heterosexuella cistjejer
- Fokus på det som syns – våldet trappas upp när sexualiteten/identiteten blir känd
- Partnern också utsatt
- Dubbelliv
- Ökad suicidrisk

Verbala
trakasserier och
påtryckningar

Avståndstagande,
förnekande och
utfrysning

Kontroll och
isolering

Fysiskt våld

Våldets uttryck – lösningar
för att rädda eller återta
familjens heder

Tvångsgifte

Hot om våld

Omvändelse-
försök

Valmira: ”Alltså jag tänkte väl mer att det inte var normalt att tycka om tjejer, i och med att jag blev inprintad med det. När mamma och jag har gått på stan och sett två killar hålla i handen, eller två tjejer som hånglar så kollar hon bort och förbannar sig på dem och säger att 'Gud kommer att straffa dem förr eller senare'. Och hon tycker att det är jättekonstigt att man kan tycka om någon av samma kön. När mamma och pappa ser något på tv så säger de 'åh herregud, de borde dödas på en gång, om de hade varit någon i vår släkt så hade de inte fått leva'.”

Nour: ”Hon [mamma] tog mig först till en psykolog och då frågade han mig först: ’Varför tycker du om tjejer, kan du inte försöka vara med en kille igen? Det finns skitsnygga killar i Libanon.’ Och jag bara ’nej, jag vill inte, alltså det går inte’. Han kunde ju inte göra någonting, han sa ’det går inte att bryta, du har bara din egen vilja så jag kan inte göra någonting.’ Så sa de det till min mamma och så tog de mig till en imam som läste Koranen och så, och trodde att jag hade typ en demon som han skulle ta ut.”

Hälsa och självbild

- Hbtq-personer som inte kan vara öppna med sin familj har sämre psykisk hälsa och självbild än andra unga
- Ser på sig själv med omgivningens ögon, vilket ofta leder till skamkänslor, självförakt och självhat
- Ursäktar förtrycket
- Lögnerna och dubbellivet påverkar hälsan och självbilden
- Risk för självdestruktivitet och suicidtankar/suicidförsök

David: ”Jag var uppväxt med att homosexualitet är en sjukdom. Det har jag alltid fått höra. Alltid. Det gjorde ju att eftersom jag var så van att höra detta, att det är så fel så då kan du tänka dig vad som hände i mitt huvud då. Det var då det här kaoset började. /.../ [Men det var också i] skolan, 'böggjävlar'. Det är alltid någonting som uppfattas som något fult, som något äckligt, som någonting som inte är normalt.”

Barns och ungas rättigheter

Alla unga, oavsett kön och sexualitet, har rätt att leva ett liv fritt från våld och förtryck.

Enligt barnkonventionen har barn och unga även rätt att

- vara trygga
- få tillgång till information och kunskap
- ha en egen identitet och ett privatliv
- uttrycka sina åsikter
- få leka, vila och ha en fritid.

Barns och ungas rättigheter – vuxnas ansvar

Ta den ungas berättelse på allvar! Passivitet normaliserar utsatthet!

Zafina: ”Jag har pratat med soc men de har sagt att ’nej, men det här är ingenting, för du har inte blivit fysiskt misshandlad’ /.../ Jag gick till deras mottagning och pratade med någon och sa hur det var för mig och att hon kontrollerar mig och hon hotar mig och hon... allt det där. Och hon på soc sa att ’nej men... vi kan inte göra någonting’ och ’hör av dig om hon slår dig’, typ. Det sa hon till mig.”

Positiva exempel

Chia: ”Jag hade ju tur för jag hade ju en lärare, hon visste hur det var. Hon sa det till mig också 'Det är ingenting du behöver skämmas för. Det är fel på dem, inte fel på dig.' Och så bjöd hon in mig och liksom, hon fick mig väl mer eller mindre att känna mig som en normal, svensk... som [kunde] leva på ett sätt som vanliga människor lever liksom. Förstår du? Så den stunden som jag var med henne så fick jag känna... du vet hon brydde sig om mig. Om jag sa typ så här 'Ja men jag fattar inte. Han slog mig på grund av det och det.' Då kunde hon säga så här 'Men du måste förstå det att han slog ju inte dig för att du har gjort nåt fel, utan det var för att han [hade fel]... Du ska inte leva med dem för du är så mycket bättre. Du kan få ett bättre liv om du vill ha det. Det finns ett annat liv för dig.' ”

Heteronormativa tolkningar av kön, sexualitet, våld och förtryck kan påverka och försvåra

- upptäckt
- identifiering och bedömning av hotbild
- möjlighet till stöd och skydd.

Diskussion i grupper/egen reflektion

Var det någonting i föreläsningen om den dubbla utsattheten som du tänkte särskilt på?
Som var nytt eller extra intressant?

Har du eller kan du ha mött unga med denna dubbla utsatthet?

Praktiskt exempel Göteborgs Stad

Linda Hansson och Christine Lidström, Göteborgs Stad

HBQTQ och heder

2021-10-22

Linda Hansson Utvecklingsledare Dialoga, samordning Resursteam

Christine Lidström, koordinator Resursteam heder och samordning Regionalt stödcentrum hrv Centrum

Föreläsningens upplägg

- Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck
- Resursteam heder Göteborg
- Rundabordssamtal 2020
- Resursteamens riktade arbete med hbtq-personer under 2020

Göteborgs stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

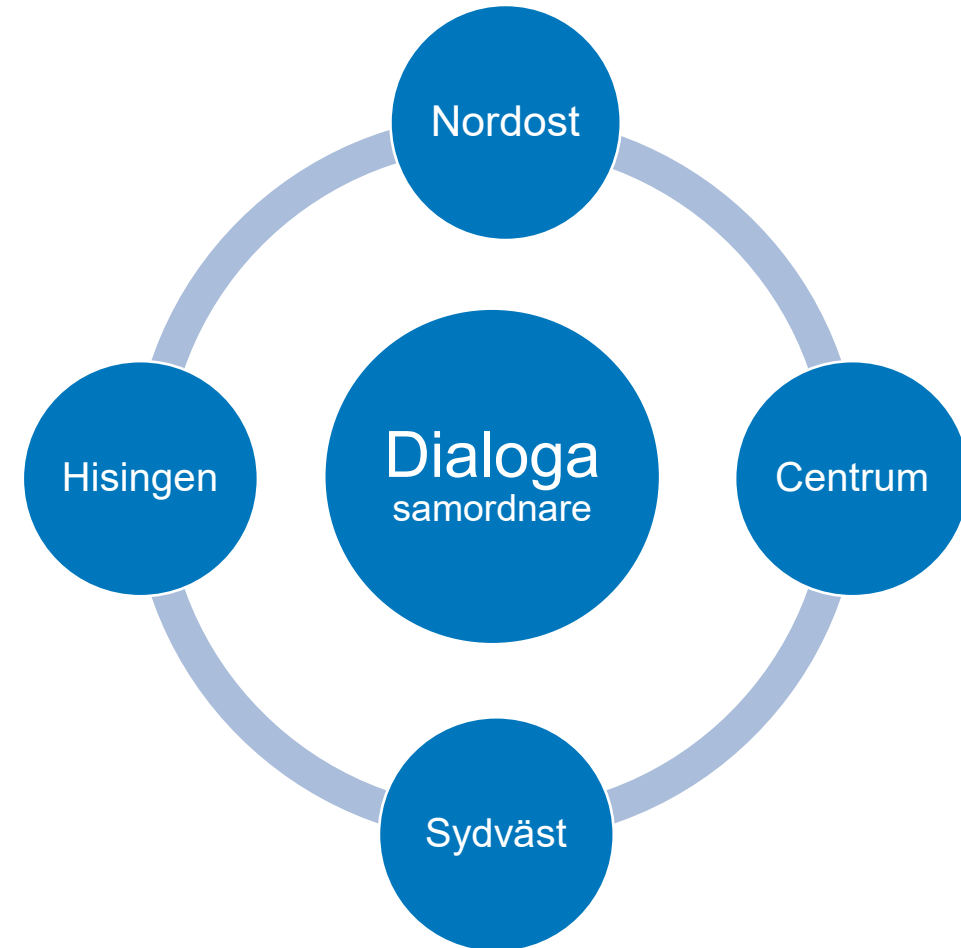

- Göteborgs stads plan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020-2023
- Amandakommissionen – Granskning av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2018
- Dialoga- Göteborgs stads kompetenscentrum för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Resursteam heder
- Regionalt stödcentrum för personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck 2022

Resursteam heder Göteborg

Resursteam heder - organisering och målgrupp

- Fyra team över staden
- **Målgrupp:**
 - Personer som är utsatta
 - Alla åldrar
 - Kan vara anonyma
 - Yrkesverksamma som möter frågan i sitt arbete

Resursteam heder - uppdrag

Ett komplement till ordinarie skydd- och stödstrukturer

- Konsultationer
- Stöd
- Mobilitet och flexibilitet
- Ingen myndighetsutövning
- Förebyggande, informativt, operativt, lotsa rätt samt vara en länk

I allt stöd som Resursteamerna ger..

...är det behovet hos den som söker stödet som blir vårt uppdrag.

Detta gäller både utsatta och yrkesverksamma.

Statistik Resursteam heder 2020

- 352 unika ärenden
- Genererat ca 1080 kontakter med yrkesverksamma och utsatta.
- 160 sammankomster med yrkesverksamma, ideell sektor m fl
- 2119 personer varav drygt 900 var socialsekreterare.

Rundabordssamtal 2020

Rundabordssamtal 2020

Syfte med samtalen

- Dialogsamtal mellan resursteam heder och medarbetare inom Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och civilsamhället
- Få en samlad bild av hbtq personer som lever i en hederskontexts situation
- Identifierar utvecklingsområden
- Resultaten förväntas stärka Resursteamens arbete med målgruppen samt uppmärksamma andra samhällsaktörer på dessa.

Frågor att reflektera över

- På vilket sätt och i vilka sammanhang möter du hbtq personer utsatta för hrv?
- Hur ser våldsutsattheten ut?
- Vart vänder sig hbtq personer som är utsatta för hrv?
- Vad saknar du?

Resultat av rundabordssamtal

Temor som kunde identifieras:

- Särskild utsatthet *"man kan bli utslängd från sin familj"*
- Bemötande *"det är viktigt att vi vågar ställa frågor, alla vågar inte berätta själva"*
- Kompetens *"bemötande och stöd beror på vilken kompetens den yrkesverksamme har"*
- Utredning *"ta hjälp av personer med hbtq kompetens vid utredning av dessa klienter"*
- Risk *"Ökad risk om person som är utsatt för hrv dessutom är hbtq"*
- Ansvarsfrågor *"ibland skjuts ansvaret över på civilsamhället för att kompetens saknas"*
- Ekonomi *"anslagen till civilsamhället minska samtidigt som behoven ökar"*
- Anhöriga och familj: *"vi måste stötta de familjer som vill finnas för sina barn"*

Analys – en sammanfattning

- Teman identifierade
- Resultaten stämmer överens med tidigare gjorda undersökningar och planer.
- Personer med normbrytande sexualitet och könsidentitet som lever i en hederskontext riskerar att förbises i stödet från samhället.
- Allvarlig lägesbild.

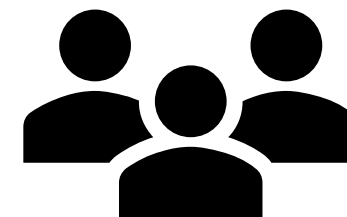
Resursteamens riktade arbete med HBTQ personer under 2020

Resursteamens arbetet HBTQ och HRV

- Stöd till utsatta
- Stöd till yrkesverksamma
- Samverkan med Grunskoleförvaltningen, Westpride och Resursteamerna
- "Kärleken är fri" Rätten att älska vem du vill.
- Samverkan med Homan
- Rundabordssamtal

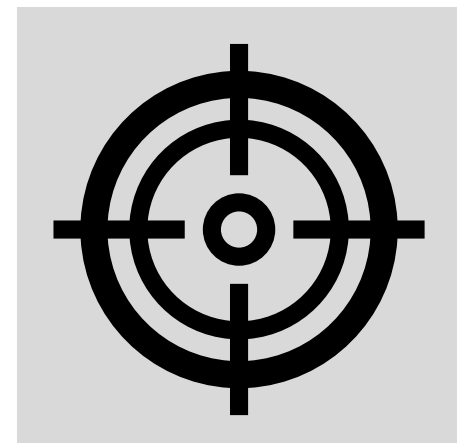
Resursteamens kontakt med hbtq personer 2020

- **21 personer** där ingången till kontakt varit att personen varit hbtq. Finns troligen ett mörkertal.
- **Åldrar** 12 år till 30 år.
- **Barnen/ungdomarna** – Åtta personer under 18 år. majoriteteten placerade av socialtjänsten, antingen enligt SoL eller LVU.
- **Vuxna** – Tretton personer över 18 år. Åtta av dem var eller blev placerade på boenden av socialtjänsten efter att resursteamerna blivit kontaktade i ärendet.

Särskild utsatthet hos gruppen

- Våld- främst psykiskt, fysiskt och sexuellt från partners och/eller övrigt nätverk
- Fysisk och psykisk ohälsa
- missbruk
- Intellectuell funktionsnedsättning
- Bostadslöshet
- Sex mot ersättning
- Husdjur

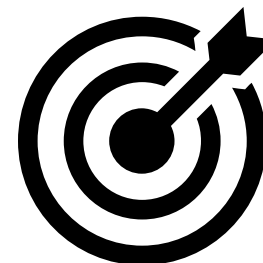
Resursteam heders insats

- *Stödjande och kompetenshöjande* karaktär på insatserna
- *Yrkesverksamma* – socialtjänst, skola och vården.
Sakkunniga i frågan samt göra risk- och skyddsbedömningar i ärenden.
- *Utsatta-* stöd i kontakt, eller stöd i att initiera en kontakt, med socialtjänsten samt stödsamtal.
- Stötta både socialtjänsten och den utsatte i ett *återvändande* till Sverige.

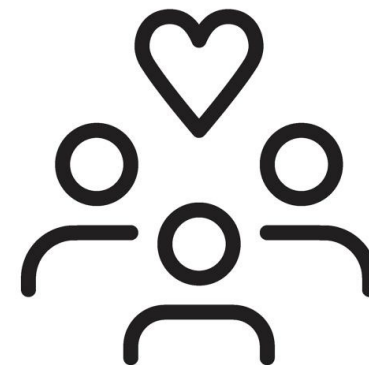

Framgångsfaktorer av Resursteamens arbete

- Flexibilitet
- Mobilitet
- Anonymitet
- Bemötande
- Samverkan
- Kompetens

Utmaningen är ett inkluderande arbetsätt

Kontakt

Linda.hansson@socialcentrum.goteborg.se

Christine.lidstrom@socialcentrum.goteborg.se

resursteamheder@socialcentrum.goteborg.se

Diskussion i grupper/egen reflektion

Hur skulle du eller din verksamhet kunna bättre på att se och upptäcka dessa unga?

Vad tar du med dig från de praktiska exemplen som du skulle kunna ha användning för?

Stöd

RFSL Stödmottagning

Telefon: 020-341316, Torsdagar 09-12
Mejl: stod@rfsl.se

Länsstyrelsen Östergötlands
nationella Kompetensteam

010-223 57 60

Telefonen är bemannad måndag till fredag 09:00 – 16:00

www.hedersfortryck.se

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Panel samtal

Rätt att veta!

Ny webbutbildning för dig som har viktiga samtal
med unga som är nya i Sverige.

01:13

*Rätt att veta! ger dig en grund
att stå på för att kunna skapa
trygga och inkluderande samtal
med unga kring ämnen som ibland
kan kännas svåra att närma sig.*

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Genom **kunskap** och **stöd** gör vi
nytta för **Sveriges unga** och för
det **svenska civilsamhället**

rav@mucf.se